

УДК: 003.62:133.4 (575.2) (04)

Кочкорбаева Жыпаргул Ибраимовна

аспирант,

Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын

А.Алтымышбаев Философия, укук жана

социалдык-саясий изилдөө институту

Кочкорбаева Жыпаргул Ибраимовна

аспирант,

Института философии, права и социально-политических исследований

им. А.Алтымышбаева Национальной академии наук Кыргызской Республики

Kochkorbaeva Zhypargul Ibraimovna

graduate student,

Institute of philosophy, law and socio-political research

named after A Altmyshbaev of the NAS KR

САНДАР – ТАГДЫРДЫН АЧКЫЧЫ

Аннотация. Бул макалада байыркы заманда илим катары каралып, бирок бир учурларда четте калып калган нумерология илими, анын кантип негизделгени жана бир нече тармактарга бөлүнүшү тууралуу айтылат.

Негизги сөздөр: нумерология, символдор, аалам, эзотерика, халдей, каббала.

ЧИСЛА – ЭТО КЛЮЧ К СУДЬБЕ

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы о нумерологии, как он был основан и разделен на несколько ветвей. И как надо развивать эту науку, которая актуальна сегодня.

Ключевые слова: нумерология, символы, вселенная, эзотерика, халдейская, каббала.

NUMBERS ARE THE KEY TO DESTINY

Abstract. This article examines the science of numerology, how it was founded and divided into several branches. And how it is necessary to develop this science, which is relevant today.

Keywords: numerology, symbols, universe, esotericism, Chaldean, Kabbalah.

Нумерология бар болгон нерсенин негизи катары, пифагорчулук диний-философиялык жана математикалык окуу катары грек философу, математик, диний жана саясий ишмер, б. з. ч. VI-IV кылымдарда Байыркы Грецияда жашаган самостук Пифагор тарабынан негизделген. Сандардын адам баласынын турмушуна таасирин тийгизгендиги тууралуу изилдеген улуу философ Пифагор «самое мудрое – это число», «все расположено в соответствии с числами» деп белгилеген.

Бир нече миңдеген жылдар бою адамдар өздөрүнүн табиятын жакшыраак

түшүнүү үчүн, ошондой эле астрология илими аркылуу келечекти түшүнүү үчүн нумерологияны изилдеп келишкен. Астрология сыяктуу эле белгилердин жана символдордун универсалдуу тилинде айтканда нумерология байыркы эзотерикалык билимди камтыйт. Эң байыркы цивилизациялардын көптөгөн өкүлдөрү - египеттиктер, еврейлер, вавилондуктар, индустар – «нумерология – бул илим» деп эсептешкен. Ааламдын бардык сырлары, кудайлык да, адамдык да сырлары так ушул сандарда катылганына, алардын тилин чечмелей алгандар гана сандардын

сыйкырын ачып, алардын акылмандыгын толук биле тургандыгына ушул күнгө чейин ишенишет.

Нумерология байыркы доорлордон бери мистикалык жана руханий мааниге ээ. Заманбап нумерологиялык система көбүнчө нумерологиянын атасы деп аталган байыркы грек философу, математики жана астрологу Пифагордун окууларына жана еврейлердин Каббаласына негизделген.

Б.з.ч. V кылымда жашаган улуу философ Пифагор өмүр бою сандарды изилдеген. Ал сандар чындап эле сыйкырдуу күчкө ээ экенине ынанган жана биз ушул күнгө чейин колдонуп келе жаткан нумерологиялык классификация системасын ойлоп тапкан. Азыркы учурда ар бир мектеп окуучусу геометрияда негизги Пифагор теоремасын окушат. Окумуштуу «бул ааламдын мыйзамдарын түшүнүүнүн ачкычын жашырган нерсе – бул сандар» деп эсептеген.

Окукультук илимдерди изилдеген адамдар көбүнчө нумерология менен астрологиянын байланышы жөнүндө көп айтышат. Өткөн кылымдын көрүнүктүү нумерологдорунун бири граф Луис Хамон (Кейро деген каймана ат менен белгилүү) эле. Ал астролог, нумеролог жана хиромант болгон. Кейро көптөгөн белгилүү жана таасирдүү адамдарга, анын ичинде падыша Эдуарда VIIIге да кеңеш берип турган. Мындан сырткары сандар менен алектенген нумерологдор саясат менен алектенген адамдарга жана ошондой эле бир ишканаларды башкарган адамдарга сандар боюнча кеңеш берип турушкан (кызматкерлерди жумушка алууда жетекчилер ал кызматкердин баардык тарабын билүү үчүн сандар чоң роль ойногон).

Азыркы учурда адамдардын жашоосун сандарсыз элестетүү мүмкүн эмес. Алар бизди бардык жерде курчап турат. Байыркы доорлордон бери адамдар ар кандай белгилерге жана символдорго, анын ичинде сандарга мистикалык маани берип келишкен.

Убакыттын өтүшү менен сандарды чеч-мелөө бүтүндөй илимге айланган. Б.з.ч. кк. жашаган адамдар ааламдын сырларына жетүү үчүн ар кандай сандардын жардамы менен аракет кылышкан. Сандар

түшүнүксүз жана сырдуу нерселердин бир түрү болгон. Алар адамга белгилүү бир окуяларды түшүндүрүүгө, алардын башталуу убактысын жана узактыгын алдын ала айтууга жардам берген. Кийинчерээк адамдын инсандык сапатынын сан менен байланышы байкалган. Сандардын жардамы менен ар бир адамдын тагдырын чечмелеп, анын мүнөзүнүн өзгөчөлүктөрүн таап, анын башка адамдар менен болгон мамилесин талдоого болот.

Көптөгөн өлкөлөрдүн нумерологдору сандардын жашыруун маанисин чечмелеп, аларды өз өлкөсүнүн же кандайдыр бир адамдын келечегин билүү үчүн колдонууга аракет кылып келишет. Байыркы убакта да адамдар адамдын туулган күнү, айы жана жылы ысымынын санына көбүрөөк таасир этээрин билишкен. Адамдардын туулган күнүн, айын жана жылын эсептөө менен алынган сандар адамдын рухий, физикалык, психикалык жана эмоционалдык бардык сапаттарын чагылдырып берет. Мына ушул нерсе нумерологиялык системанын негизи болуп саналат.

Сандарды чечмелөө эволюциясы адамзаттын эволюциясына, тагыраак айтканда, белгилүү бир доорго жараша болот. Ар бир доордун өзүнчө нумерологиялык өзгөчөлүктөрү бар. Нумерология өзүнүн жашоосунун бардык этаптарында бирдей популярдуу болгон эмес. Бул нумерология илимине болгон зор кызыгуу ага болгон кайдыгерлик менен алмашты. Адамзаттын кийинки муундары бул кереметтүү сандар дүйнөсүн кайрадан ача башташты. Сандардын байыркы маанилери белгилүү бир доорго ылайыкталып, бир аз өзгөрүүгө дуушар болду.

Нумерологиянын жардамы менен адам өзүн жана айланасындагыларды жакшыраак түшүнүп, өзүнүн жөндөмдүүлүгүн толук ачып, жашоосундагы терс көрүнүштөрдүн таасирин азайтып, позитивдүү нерселердин таасирин күчөтө алат. Муну эске алуу менен, сандардын мааниси, мисалы, байыркы гректердин нумерологиясында мисирликтердин сандарынын нумерологиялык маанилеринен бир аз башкачараак болгон деп айтууга болот. Ошондуктан азыркы орус нумерологиясы байыркы нумерологияга окшош эмес. Азыр көптөгөн

адамдар бул байыркы илимге, тактап айтканда, нумерология илимине кызыгып жатышат. Келечекти билүү, талдоо жөндөмү адамдын билимин тереңдетип, аны күчтүү кылып келген. Аз эле адамдар, жок эле дегенде, келечегинен бир нерсе билүүнү кыялданышат. Адамдардын башкалар менен мамилеси кандай болот, жөндөмдү толук ачып бере турган кайсы кесипти тандоо керек д.у.с. суроолордун баарына сандар менен жооп берүүгө болот.

Сандарды чечмелөөдөн мурун, бул илимдин тарыхы жөнүндө бир аз билүү керек. Байыркы убакта адамдар сандардын маанисин чечмелеп, ошону менен алардын келечегинен кээ бир учурларды таанууга аракет кылышканына карабастан, нумерология узак убакыт бою өз алдынча илим катары таанылган эмес.

Бул илим кайсы байыркы өлкөдө жаралганын азыр так айтуу мүмкүн эмес. Биздин заманга чейин жеткен кээ бир булактарда Рим, Индия, Египет, Вавилон, Греция ж.б. өлкөлөрүндө нумерологдор бар болгондугу жөнүндө маалыматтар бар. Көбүнчө нумерологдор 1ден 9га чейинки сандарды чечмелөө үчүн колдонушкан. Так ушул системаны Пифагор колдонгон жана бул сандардын энергиясын эң күчтүү деп эсептеген. Заманбап нумерологиянын негиздери биздин заманга чейинки 500-жылдары пайда болгон.

Пифагор биздин заманга чейинки VI кылымда, тактап айтканда, философия менен математика бири-бири менен тыгыз байланышта болгон мезгилде жашаган. Эки илимде тең сандар арифметикалык эсептөөлөр үчүн да, кубулуштарды жана окуяларды чечмелөө үчүн да колдонулган. Пифагор илим катары нумерологиянын өнүгүшүнө зор салым кошкон. Ал адамдын табияты жана маңызы жөнүндөгү түрдүү илимдерди арабдардын, финикиялыктардын, друиддердин жана египеттиктердин математикалык системалары менен айкалыштырган.

Ар кайсы өлкөлөрдө болуп, ал жактагы илимдерди изилдеген улуу философ Пифагор кийинчерээк «Пифагор мектеби» деп аталган философиялык коомду негиздеген. Пифагордун окуучулары астрономияны, арифметиканы,

геометрияны жана башка илимдерди, анын ичинде нумерологияны да үйрөнүшкөн. Пифагордун убагындагы сандар өз алдынча тилдин бир түрү болгон. Атүгүл кээ бир алфавиттердин тамгаларынын да өзүнүн сандык белгиси болгон.

Болгон чындыктарга жаңы көз караштардын бардык негиздөөчүлөрү сыяктуу эле Пифагор жана анын окуучулары расмий бийлик тарабынан көптөгөн репрессияларга жана куугунтуктарга туруштук берүүгө аргасыз болгон. Алардын көз карашы ошол кезде калыптанган ишенимдерге карамакаршы келгендиктен, коомду обочолонтуу, сыр сактоодогу бийликтин мамилесин курчуткан. Сандардын таасири жөнүндөгү окуу башкаларга кеңири таралбай, окутуучудан окуучуга гана өтүп келген. Бул жагынан алып караганда, нумерология мыйзамдары биздин күндөргө чейин жеткен, бирок, ошого карабастан, алардын мааниси абдан ишенимдүү. Пифагордун идеяларынын жактоочулары үчүн сан дүйнөдө биринчи орунда турган, анткени ал бизди курчап турган чындыкта дайыма бар. Адамдын айланасындагы нерселердин баарын санаса болот: асманда бир ай бар, тоодо бир дарак өсөт, бөлмөдө беш стул бар ж.б.у.с. Демек, цифралардын жардамы менен айланадагы дүйнөнү чагылдырууга болот. Ал эми негизги сан бир (1), калган сандар түпкүлүгүндө анын комбинациялары болуп саналат.

Сандар биздин жашообузга эң чоң таасир этет. Демек, ар бир адамдын өзүнүн жеке сандары: туулган күнүнүн саны, аты-жөнүнүн саны ж.б. бар. Мына ушул көрсөтүлгөн сандарды чечмелөөдө келип чыккан белгилүү бир сан адамдын жашоосуна тигил же бул даражада таасирин тийгизээрин унутпоо керек. Сан бул жөн гана маалымат алуу ыкмасы. Бул кандайдыр бир кырдаалдын себеби эмес, натыйжасы болуп саналат.

Пифагор бардык сандарды алардын компоненттерин жалпылоо менен 1ден 9га чейин кыскартууга болот деп эсептеген. Бул тогуз сан эң маанилүү жана өзгөчө мааниге ээ, анткени алардан каалаган санды алууга болот. Кээ бир нумерологдор 11 жана 22 сандары да көңүл бурууга татыктуу жана алардын мааниси бар деп эсептешкен.

Бул сандар, алардын ою боюнча, адегенде түздөн-түз 11 жана 22 сандарын, андан кийин $2 (1 + 1)$ жана $4 (2 + 2)$ катары каралышы керек дешкен.

Пифагор адамдын туулган күнүнүн саны анын бүт жашоосу тууралуу маалыматты камтыйт деген. Ал нумерологиянын негиздөөчүсү болуу менен бирге «Пифагордун квадраты» деп аталган биринчи методиканы иштеп чыккан. Бул методиканы азыркы учурга чейин жана азыркы учурда дагы нумерологдор адамдын өздүк санын алууда кеңири колдонуп келе жатышат. Көптөгөн улуу илимпоздор, философтор, ойчулдар нумерологияга таянып, бул илим аркылуу көптөгөн тагдыр ачыкчытарын табышкан.

Нумерологиянын алгачкы формалары Байыркы Грецияда, Индияда, Кытайда, Японияда жана Европада колдонулганына көптөгөн далилдер бар. Пифагордун окууларынын кеңири практиканын натыйжасында дүйнөнүн ар кайсы аймактарында нумерологиянын көптөгөн тармактары пайда болгон. Алсак, Пифагордук нумерология Батышта кеңири таралган. Мындан сырткары нумерологиянын халдейлик, каббалисттик, кытай жана тамил тармактары да бар.

Пифагордук / Батыш нумерологиясы грек математиги Пифагор жана анын жолдоочулары жүргүзгөн изилдөөлөрдүн натыйжасында пайда болгон. Бул изилдөөлөр термелүүлөрдүн, энергиянын жана сандардын ортосундагы байланышты изилдөө үчүн кылдуу аспаптарды колдонууну камтыган. Пифагорчулар көп жылдар бою тынымсыз талдоо жүргүзгөндөн кийин, бар болгон нерселердин баарын сандар менен ченесе жана түшүндүрсө болот деген жыйынтыкка келишкен. Бул изилдөөлөр нумерология илиминин борбордук принциптерин колдойт.

Нумерологиянын Халдей бутагы байыркы Вавилон цивилизациясына барып такалат. Бул нумерологиянын эң алгачкы түрү деп эсептелет. Практика сандар менен байланышкан энергияга таянып, аларды адамдын өзгөчөлүктөрүнө жана жашоо окуяларына байланыштырат. Нумерологиянын бул тармагынын чыгышта дагы көптөгөн жолдоочулары бар.

Каббала / еврей нумерологиясынын бир бутагы гематрия деп аталган еврей нумерологиясына таянат. Бул система ар бир адамда жана бардык нерседе энергия бар экенин түшүнүүгө негизделген. Жана бул энергия жашоонун бардык түрлөрүн берет жана көмөктөшөт. Бул тармактагы негизги практика адамдын ысымына гана тиешелүү. Адам төрөлгөндө анын ысымы кокусунан коюлган эмес жана ал ысым ээсине көп энергияны жана күчтү алып келет дешет.

Кытай нумерологиясы болжол менен 4000 жыл мурун Ву аттуу кытай императорунун башкаруу учурунда келип чыккан деп эсептелет. Ал Батыш, Салттуу жана Ки нумерологиясы деп аталган үч түрдүү системаны камтыйт. Бул системалар адамдын туулган күнүн талдоо менен анын инсандык өзгөчөлүктөрүн жана жашоосундагы окуяларды аныктоо үчүн сандык торчолорду колдонушат.

Тамил/ Индия нумерологиясы адамдын кээ бир өзгөчөлүктөрүн жана мүнөздөрүн аныктоо үчүн Ведикалык квадраттарды жана геометриялык үлгүлөрдү колдонот. Индиялыктар ар бир адам менен үч негизги сан байланышкан деген жыйынтыкка келишкен. Бул сандар адамдардын өзүн, курчап турган дүйнөнү жана башкалар менен болгон мамилесинин кандай болоорун көрсөтөт. Алар туулган датасы жана белгилүү бир сандар менен байланышкан үч жыштыктарынын негизинде математикалык эсептөөлөр аркылуу аныкталат. Индиялык философтор жана илимпоздор сандар менен жаратылыш дүйнөсүнүн ортосундагы мамилеге абдан кызыгуу менен карашат. Алар тарабынан бардык жандыктарды бири-бири менен, мейкиндик жана космос менен байланыштырган көптөгөн ырааттуулуктар, катыштар жана критикалык маанилер аныкталган.

Сандарды окуп-үйрөнүү менен адам баласы өзүнүн күчтүү жана күчсүз жактарын, талантын жана жашоосундагы жолуккан кыйынчылыктарын, аны кантип жеңүү керектиги тууралуу маалыматтарды биле алат. Өздүк сандар аркылуу бактылуу жашоонун кодун билүү менен бактылуу жана ийгиликтүү жашоого жетишет. Ну-

мерологияны илгертеден эле философтор, окумуштуулар, диний ойчулдар, сүрөтчүлөр, музыканттар жана башка улуу адамдар колдонуп келишкен жана азыркы учурда да коңшу мамлекеттерде илим катары таанылуусуна көптөгөн иштер жүрүп жатат.

Албетте, нумерологияны изилдөөчү адам сабырдуу жана чыдамкай болууга тийиш. Ошону менен бирге терең байкоочу жана чыдамдуу угуучу болушу зарыл. Адам ааламдагы жана космостук сандардын символикасын терең билүү менен ал өзүн толук изилдеп, эмнеге жөндөмдүү экендигин билип, өзүн-өзүн өнүктүрө алат жана ички рухий дүйнөсүнө сүнгүп кирет.

Сандарды окуп-үйрөнүүдө эң биринчи энергияны сактоо керек. Эгерде адам өзүнүн өздүк санын тактап алып, аны терең изилдеп билсе, анда ал башка нерселерге энергиясын жумшабайт.

Так ошол сандар көрсөткөн жол менен баруу анын жашоосун жана өзүн бактылуу кылат. Нумерология төмөнкү нерселерди, тактап айтканда, алдыга койгон максаттуу ишти качан жана кайсы сааттан баштоо керектигин, ошол ишке кандайча мамиле кылуу керектигин, чогуу иш алып барган адамдарга кандай мамиледе болуу керектигин, жада калса кайсы аймактан башталса жашоонун толук энергиясын ала тургандыгын камтыйт.

Жыйынтыктап айтканда, кыргыз элинде бул илимди жандандыруу, башка илимдер менен байланышын терең изилдеп чыгуу менен келечекте адамдардын өздөрүнө чоң кызмат кылып, алардын бактылуу жашоолорун камсыз кылаары шексиз. Бул келечекте көптөгөн маселелердин үстүндө бир катар изилдөөлөрдүн жүргүзүлүшүн шарттайт.

Литература

1. *Калюжный В.В.* Большая книга тайных знаний/ Нумерология. «Издательство АСТ», 2015
2. *Энн Кристи.* Нумерология. Издание на русском языке, «Издательская Группа «Азбука Аткиус», 2020.
3. *Александров А. Ф.* Большая книга нумерологии. Цифровой анализ., Издательство: Рипол-Классик, 2017.
4. *Ширли Б. Лоуренс.* Нумерология для начинающих. Роль чисел в нашей жизни., ОАО Издательская группа «Весь», 2011.
5. *Филлипс Дэвид А.,* Полный курс нумерологии. Как найти себя и раскрыть свой потенциал., Издательство КоЛибри, 2022.
6. *Гопаченко А.М.* Нумерология / (Ваша судьба) Изд. «ОМКО», 2006.